

IZHAJA VSAKI DAN
 ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Posamezne številke se prodajajo po 3 nov., (6 stotink)
 v mnogih točkah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
 Ajdovščini, Postojni, Dombergu, Solkanu itd.
 Oglašje se računa na milimetre v širokosti ene
 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot.
 meter, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov
 po 20 st. mm. Za oglašje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 caljna vrsta K 2. Mali oglašje po 3 stot. beseda, najmanj pa
 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
 Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
 za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, za
 naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira
 Naročnine na mesečno izdajo „Edinosti“ stane: celoletno 15-20, pol leta 8-10
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovska
 pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
 Naročnine, oglašje in reklamskeje se pošiljati na upravo lista
 UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Naredni dom)
 Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcijski lista „Edinost“. — Nadzorna tiskarna konsorcijski
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-branilnični račun št. 541-652.
 Telefon štov. 1167

BRZOJAVNE VESTI.

Imenovanje galiskega namestnika.
 DUNAJ 29. Wiener Zeitung priobči
 jutri imenovanje državnega poslanca dr. Bo-
 brzinskega galiskim namestnikom. Dr. Bob-
 zinski je prvi namestnik v Galiciji, ki ni
 plemenitaš.

Delegacije bodo sklicane v juniju.
 DUNAJ 27. Na cesarjevo željo bodo
 delegacije sklicane meseca junija v Budim-
 pešto. Dotlej upajo, da bo možno priobiti
 ogrske kroge za povziranje častniških plač.

Otvoritev avstrijskega državnega zbora.

DUNAJ 27. „Sonn- und Montags-Zei-
 tung“ piše: Tekom tega tedna se sestane
 avstrijski parlament. Poslanci najdejo polo-
 žaj bistveno spremenjen: poostiril se je
 medtem jezikovni spor češko-nemški na
 Češkem, umorjen je bil galiski namestnik
 grof Potočki, vladar so se poslabšale
 šanse za mirno poravnanje poljsko-maloru-
 skega spora. Radi teh dejstev je dvoniljivo,
 bo li zamogla zbornica mirno nadaljevati
 svoje normalno delovanje. V vsakem slučaju
 je pričakovati, da bodo prve seje zbornice
 zelo burne. Vrhu tega menijo v političnih
 krogih, da je položaj češkega ministra-
 rojaka omajeno in da je možno, da od-
 stopi.

Rauch pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 27. Ogr. biro' poroča
 z Dunaja: Danes ob 10. uri predpoludne je
 cesar v Schönbrunnu v posebni avdijenci
 vsprejel hrvatskega bana barona Raucha.

BUDIMPEŠTA 27. Ogr. biro' poroča
 z Dunaja: Audijenca barona Raucha pri ce-
 sarju je trajala skoro eno uro. Rauch je
 leesarju poročal toliko o splošnem položaju v
 Hrvatski kolikor o tekočih stvareh. Po
 avdijenci je ban posetil državnega tajnika v
 ministerstvu a latere, Vertessy-ja ter se je
 nato podal v kabinetno pisarno. Potem je še
 obiskal ministra za zunanje stvari barona
 Aehrenthal.

Učna stolica prof. Schrötterja.

DUNAJ 27. Učno stolico prof. Schröt-
 terja bo začasno supiral profesor Chvostek.

C. in kr. vojna mornarica.

DUNAJ 27. Glasom brzojavnih poročil
 sta vojni ladiji „Uskok“ in „Scharfschutze“
 dne 27. t. m. prispeli v Pulo. Na ladjah
 vse zdravo.

Burian odstopi.

BUDIMPEŠTA 27. V merodavnih poli-
 tičnih krogih zatrjujejo, da odstopi po zase-
 danju delegacij skupni finančni minister baron
 Burian. Njegov naslednik postane v tem
 slučaju grof Ivan Zichy.

Tirolski deželni zbor.

INOMOST 27. Namestnik je danes
 otvoril deželni zbor. Deželni glavar dr. Ka-
 threin se je spominjal vladnega jubileja ce-
 sarjevega. Posl. Gentili je v imenu Italijanov
 izjavil, da vstrajajo sicer pri svoji zahtevi
 po avtonomiji, da se pa bodo udeležili raz-
 prav deželnega zbora, v nadi, da se bo na
 gospodarskem pelju jemalo ozir na južno
 Tirolsko in da se izvede pravična volilna re-
 forma. Prihodnja seja jutri.

Nemški cesar na Krfu.

KRF 27. Danes zvečer priredi kralj
 Jurij na čast nemškemu cesarju svečano
 večerjo, na katero sta povabljeni tudi po-
 veljniki avstroogrske in angleške eskadre.

Kazenska razprava Polonyi-Lengyel.

BUDIMPEŠTA 27. (Ogr. biro) Danes
 je pred porotnim sodiščem pričela razprava
 o pravi radi klevete med Poloyi-jem in Len-
 gyelom. Polonyi zastopa obtožbo sam, Len-
 gyela brani posl. Voszonyi.

Mednarodne dirke v Rimu.

RIM 27. Sinoči sta GM baron Kirch-
 bach in podpolkovnik grof Herberstein do-
 spela semkaj z nagrado, ki jo je cesar
 Fran Josip I. poklonil za mednarodne
 dirke.

Volitev za francoski senat.

PARIZ 27. Na včerajšnji dopolnilni
 volitvi za senat v departementu Rhone je bil
 z veliko večino izvoljen socialistični radika-
 lec Chabat.

Financijska kriza v Barceloni.

MADRID 27. Kakor poroča „Epoca“, se
 je finacijska in industrijska kriza v Bar-
 celoni še poostрила.

**Kongres republikanske stranke na Portu-
 galskem.**

LIZBONA 27. Na kongresu republikan-
 ske stranke, ki se je vršil včeraj v Combri
 je podal Bernardino Malado svojo demisijo
 kakor predsednik upravne odbora stranke.
 Členi odbora so tudi izstopili. Kongres se je
 bavil z njihovim odstopom.

Angleški kralj v Stokholmu.

STOKHOLM 27. Angleški kralj in kra-
 ljica sta včeraj s princesinjo Viktorijo dospela
 semkaj. Na kolodvoru jih je pozdravil kralj
 Gustav z vso kraljevsko rodbino. Oba vla-
 darja sta se pristrčno pozdravila.

STOKHOLM 27. Sinoči je bil v tukaj-
 šnjem kraljevskem gradu banket na čast
 angleškemu kralju. Oba kralja sta si pristrčno
 napila.

Znižanje diskonta.

BEROLIN 27. Državna banka je zni-
 žala diskont na 5 od sto, obrestno mero pa
 na 6 od sto.

Zrušila se gora.

OTAVA 27. V Notre Dame de la Sa-
 lette se je zrušil del gore in zasul vas. Go-
 Govori se, da je pri tem našlo smrt
 25 oseb.

Boji v Indiji.

SIMLA 27. (Reuterjev biro) Mohmandi
 so se s svojih postojank umakali. Njihove
 izgube cenijo na 240 mož.

Požar.

BRNO 27. V noči 25. t. m. je v ob-
 čini Loucka (okraj Holešova) izbruhnil požar,
 zgorelo je 30 hiš in gospodarskih poslopij.
 Cesar je ogorelcem daroval 3000 K.

Tornado v Severni Ameriki.

NEW-JORK 27. Država Mississippi je
 največje trpela vlad zadnjega tornada. Okolu
 300 oseb je ubito, nad 1000 pa ranjeno. V
 razdejanih mestih vlada velika beda. Okolu
 sto mest je prosilo da se jim pošljejo šotori.
 Primankuje tudi zdravnikov.

Pogreb Campbell-Bannermana.

LONDON 27. Na pogrebu bivšega mi-
 nisterskega predsednika Campbell-Banner-
 manna bo kralja zastopal princ Valski.
 Ministerski predsednik Clemenceau, ki je
 došel sinoči v London, bo zastopal francosko
 vlado. Parlament se sestane danes, toda se
 takoj v znak žalosti odgodi do jutri.

LONDON 27. Danes zjutraj se je vršila
 v Westminsteri opatiji zadušnica za pokoj-
 nega ministerskega predsednika Campbell-

Bannermana pri kateri so bili princ Valski
 kakor zastopnik kralja, ministri, politiki-vo-
 ditelji obeh strank in diplomatični zbor.
 Po službi boji so se vsi, med njimi tudi
 princ Valski, podali na postajo Eastern,
 od koder prepelejo truplo ministerskega
 predsednika v Škotsko, kjer je pokopljeno.

Vest o umorstvu Raisuli-ja ni še potrjena.

PARIZ 27. Do 5. ure popoldne ni na
 ministerstvo za zunanje stvari dospelo še
 nikako potrdilo, da je bil Raisuli umorjen.

Nemiri ob rusko tuški meji.

PETROGRAD 27. Brzojavke iz Urmije
 poročajo, da so ob turški meji izbruhnili ne-
 varni nemiri. Med Kurdi in četami je prišlo
 do bojev. Preko Baku in Batuma odhajajo
 vlaki in čete v južni Kavkaz.

Ciklon.

PARIZ 27. Ministerstvo za kolonije je
 prejelo brzojavko v kateri se poroča, da je
 na Komorih razsail silen ciklon, ki je izlasti
 opustošil Veliko Komoro. Ponesrečilo je tudi
 več ladij.

Komorski otoki (štirje veliki in več
 malih otokov) se nahajajo med severozapadno
 obalo Madagaskarja in obalo Mozambika.
 Merijo 1972 štiri. km in imajo okolu 62.000
 prebivalcev.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON 27. Spodnja zbornica se je
 danes po praznikih prvič sestala. Minister-
 ski predsednik Asquith se je v svojem go-
 voru spominjal pokojnega ministerskega pred-
 sednika Campbell-Bannermana. Nato je bila
 seja v znak žalosti odgodjena na jutri.

Nemški društveni zakon.

BEROLIN 27. Reichsanzeiger, je
 priobčil društveni zakon od 19. aprila 1908.

Skupni slovanski jezik.

II.

Priznavamo popolnoma, da bi bilo za
 Slovence neizmerne pomena v vsakem oziru,
 ako bi se dalo kolikor le možno hitro do-
 seči, da bi sleherni Slovan znal ruski govo-
 riti in pisati. Ali naj se blagovolji pomisliti,
 da je to za sedaj praktično uprav ne-
 možno doseči v toliki meri kakor bi bilo
 potrebno. Pri nas v Avstriji vlada ruskega
 jezika niti kakor postranskega predmeta ne
 pripušča v nobeni državni šoli. A Poljaki, pa
 tudi žalibog zaslepljeni Malorusi še pomagajo
 vlad. Ako pa ruskega jezika ni možno raz-
 širiti potom šol, ostaja znanje ruskega jezika
 vedno omejeno le na redke posamične osebe.
 V praktičnem življenju in občevarju pa ruski
 jezik ne more priti v poštev, ker ga nihče
 ne zna. Ako torej čakamo na to, da postane
 ruski jezik vseslovanski občevalni jezik, bomo
 le nemušini še bolj odpirali pot na jug in
 škodovali veljavi slovanskega narečja. Mimo-
 grede omenjamo, da zastopamo Slovani nas-
 proti tujcem glede jezika krivo stališče, če
 mislimo, da moramo z Nemcem ali Lahom iz-
 uljudnosti govoriti vedno nemški ali laški.
 Ne, ako smo na slovanski zemlji, ne
 smemo z nikomur za nobeno ceno govo-
 riti drugače nego slovanski, ali ga
 kratkoma pustimo. Potem prisilimo tujca,
 da se bo učil našega jezika, če prihaja k
 nam, kakor se moramo mi tujega jezika učiti,
 če gremo na tuje. Zakaj bi Nemci imeli tu
 „ekstrawurst“?! S tem delamo veljavi svo-
 jega slovanskega jezika veliko škodo in pod-

piramo tuj jezik! Te neumnosti naj bo takoj
 konec! Če se hočemo Slovenci ohraniti, mo-
 ramo biti skrajni šovinisti, ne pa take
 krotke ovce.

Kakor so razmere sedaj (da se vrnemo
 spet k vprašanju o ruskem občevalnem je-
 ziku), ni možno najti primernejšega odgovora
 na vprašanje o skupnem slovanskem jeziku
 kakor je podal češki učenjak in profesor
 Jireček, ki je nedavno nasvetoval, da naj bo
 srbsko-hrvatsko narečje slo-
 vanski skupni občevalni jezik.

Na prvi pogled se zdi ta misel utopija,
 ali ako si natančneje ogledamo in presodimo,
 se pokaže, da je ta misel neizmerno srečna
 in praktična tako z ozirom na Slovence kakor
 izlasti na tujce. Ruski jezik je sicer bogat na
 besedstvu in na slovstvu a v resnici tudi
 za Slovence zelo težak radi oblik, izražanja,
 naglase, izgovora (tudi cirilica mnoge za-
 straši). Poleg tega nedostaja občevarja z
 Rusi in ruski sploh skoraj nihče ne more
 znaniti, ki ni bil naravnost v Rusiji. To vse
 velja za tujca še v mnogo večji meri. Težave
 pri učenju ruskega jezika so za sedaj skoraj
 nepremagljive. Isto velja o češkem in polj-
 skem jeziku. Nasprotno je srbski ali hrvatski
 jezik priprost, se govori kakor se piše, je
 bogat na besedah in oblikah, ima vse čase pri
 glagolu ter je lep in blaglasen in za vse
 Slovence lahek, da se ga vsak Slovan more
 igrati naučiti; pa tudi za tujca je gotovo
 najlažji med vsem slovanskimi jeziki.
 (Omenjamo že mimogrede, da bi se naj oni
 samoglasni „a“ pisal z zamolklim „ä“, po-
 sebnost zaradi tujcev kakor „ar“ n. pr.
 „smart“, „bart“, namesto „smrt“, vrt, kakor
 se v istini tudi govori! Čemu izpuščamo
 samoglasnike v pisavi? Ali se pa piše v la-
 tinici ali v cirilici je končno vsoeno; vendar
 pa je latinica za mednarodni jezik gotovo
 bolj na mestu, ker je latinica mednarodna
 kultura last). Konečno je srbsko-hrvatsko
 narečje v rabi ob adrijanskem morju in torej
 za sedaj za trgovino važno.

Ako se potrudimo, da zna vsak Slovan
 to srbsko-hrvatsko narečje, se ga takoj tudi
 oprimejo rajše in ga bodo spoštovali, ako
 vedo, da s tem lahko povsodi izhajajo in se
 ga lahko naučijo. Veljava slovanskega na-
 rečja bi se tako lahko in hitro povzdignila,
 pa tudi spoznavanje Slovanov od strani tuj-
 cev bi se hitreje razširilo.

Pisec teh vrst bi bil odločno za to, da
 se srbsko-hrvatsko narečje proglasi kakor
 avstrijski slovanski državni jezik po-
 leg nemškega in da se zapove učenje
 teh dveh jezikov na vseh šolah avstrij-
 skih kakor obligaten predmet. Pa tudi
 Rusi bi lahko uvedli na ruskih srednjih
 šolah to narečje kakor obvezen predmet. S
 tem bi se neizmerno približali vsem Slovanom
 in bi lažje občevali z njimi. S tem bi tudi ši-
 rili polagoma ruski jezik, ki vkljub vsemu
 temu ohrani svojo veljavo in se končno,
 četudi počasi, med vse Slovence razširi, ako
 politične razmere ne bodo več ovirale tega
 kakor sedaj.

Slovenem pa bi sedaj nujno svetovali,
 da se izdajo (najboljše po Družbi sv. Mo-
 horja) „Hrvatsko-slovenski slovnici pogo-
 vori“ s kratko slovnico in slovarjem. Enaki
 pogovori naj se izdajo tudi za vsa druga
 slovanska narečja t. j. rusko-hrvatska, češko-
 hrvatska itd. Ustanovi naj se tudi skupna
 slovanska revija s slikami v hrva-
 tskem jeziku na Dunaju in naj se ravno
 tu začne izdajati kak velik dnevnik v
 hrvatskem jeziku za avstrijske in druge Slo-
 vane. Spišejo naj se tudi berila za ljud-
 ske šole, ki bodo imela pomešano s
 slovenskimi berili tudi lahka berila v hr-
 vatskem jeziku. Ako se morajo naši
 otroci učiti v nemškem jeziku, zakaj bi se
 ne vadili tudi v sorodnem hrvatskem jeziku?
 Torej nemudoma na delo!

Dr. J. Š.

Hrvatska.

Po razkolu v Frankovi stranki.

Franka so zapustili najstarejši členi Star-
 čičeve stranke. Tudi ona petorica, ki so sicer
 zapustili Franka, a se niso pridružili skupini
 disidentov, so izjavili, da se v načelu strinja-
 jo s poslednjimi, ne pa v taktiki. Večina
 stranke je torej načelno proti Franku. Disi-
 denti niso hoteli namreč nositi več odgovor-
 nost za tisto perfidno in protihrvatsko politi-
 ko Frankovo, ki vedno kriči na vse grlo po
 „Veliki Hrvatski“, da ljudje, ki ne mislijo
 mnogo, ne vidijo in ne opažajo, kako je vsej
 Frankovi politiki resnični namen le ta, da o-
 mogoča tujcem vladanje v Hrvatski.

Neki odločni člen Starčičeve stranke je
 pripovedal nekemu sotrudniku „Hrvatske“, da
 so desidenti zahtevali, naj se prične akcija v
 namen ozdravljenja političnih razmer v Hr-
 vatski in izlasti, da hrvatsko-srbska koalicija,
 ki ima večino, prevzame vlado, da ne bodo

PODLISTEK.

64

KAZAKI.

Kazaska povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

Splošna sodba o Bjeleckem je bila ta,
 da je ljubezniv, dobrodušen deček. Morda
 je bil to tudi v resnici; a Oleninu se je
 zdel kljubu svojemu dobrodušnem, zalemu
 obrazu izredno neprijeten. Kar puhtela je
 od njega vsa ta zoprnost, kateri se je bil
 odrekel Olenin. Najbolj pa ga je jezilo to,
 da ni mogel, kratkoma ga ni imel moči,
 osorno odbiti od sebe tega človeka iz dru-
 gega sveta, kakor da bi ta stari svet, ki
 je bil nekoč njegov, imel do njega neraz-
 rušljive pravice. Jezil se je na Bjeleckega
 in na samega sebe, proti svoji volji mešal
 francoske fraze v svoj razgovor, se zani-
 mal za vrhovnega poveljnika in za mos-
 kovske znanec, in — posledica tega, ker
 sta oba v kazaski vasi govorila francoski
 — se izražal prezirljivo o tovariših čast-
 nikih in kazakih, bil z Bjeleckim jako
 prijazen, obljubil, da ga obišče, in ga po-
 vabil, naj večkrat pride k njemu. A sam

vendar ni šel k Bjeleckemu. Vanjuši je
 Bjelecki zelo ugajal in dejal je, da je to
 gospod, kakor se spodobi.

Bjelecki je pričel takoj običajno živ-
 ljenje bogatega kavkavskega častnika v
 kazaski vasi. Pred Oleninovimi očmi se je
 izpremenil takorekoč v starega vaščana:
 pogoščal je stare s pijačo, prirejal zabavne
 večere in sam hodil na zabavne večere k
 dekletom; bahal se je s svojimi zmaganji
 pri ženskah in dosegel celo, da so mu
 dekleta in žene — bogvezakaj — rekale
 dedek, in da so se ga kazaki, ki so jasno
 zapopadli tega človeka, ljubečega vino in
 ženske, privadili in ga imeli celo rajši
 nego Olenina, ki je bil zanje zagoneka.

XXIV.

Bilo je ob petih zjutraj. Vanjuša je s
 škornjem kakor z mehom razpihaval na
 stopnicah ogelje v samovarju. Olenin je bil
 že odjezdil na Terek kopat se. (Nedavno
 si je bil izmislil novo zabavo: kopati
 konja v Tereku.) Gospodinja je bila v
 svoji šrambi, iz katere dimnika se je
 dvigal gosti, črni dim zakurjene peči: hči
 je v hlevu molzla bivolico. „Ne stoji pri
 miru, ta mrha!“ se je razlegal od tam
 njen nestrpni glas, in takoj zatem se je
 slišalo enakomerno šumenje molzenja.
 Na ulici pri hiši se je razlegnil brzi

korak konja, in Olenin je brez sedla na
 svojem brhem, še na suhem, svetlo-mo-
 krem, temno-sivem konju prijezdil k plotu.
 Zala Marjankina glava, ovita z rdečo ruto
 (takozvano soročko), se je prikazala iz
 hleva in se zopet skrla. Olenin je imel na
 sebi rdečo svilnato srajco, belo čerkesko,
 zadrženo z jermenom, nosečim kindžal,
 in visoko kučmo. Sedel je nekoliko prisi-
 ljeno na mokrem hrbtu rejenega konja in
 se s puško na hrbtu sklonil, da bi odprl
 vrata. Njegovi lasje so bili še mokri,
 obraz mu je žarel mladosti in zdravja.
 Menil je, da je lep, gibčen in podoben
 džigitu; a to je bilo neopravičeno. V očeh
 vsakega izkušnega Kavkazca je vseeno
 bil vojak. Ker je bil zapazil radovedno de-
 klično glavo, se je posebno brihtno sklo-
 nil, odpahnil pletena vrata, prijel zopet za
 vaveti, zamahnil z bičem in zajahal na
 dvorišče.

„Ali je čaj gotov, Vanjuša?“ je za-
 klical veselo, ne da bi pogledal proti
 hlevu: občutil je z užitkom, kako je brhki
 konj, privzdigaje zadnji konec, željan uzde
 in drgetaje s sleherni mišico, pripravljen
 z vso močjo skočiti čez plot, lahkono-
 stopal čez suha ilovnata tla dvorišča.
 „C'est prêt!“ je odvrnil Vanjuša.
 (Dalje.)

še nadalje vladali ljudje, ki nimajo nikogar za seboj. Ali tej zahtevi, ki priča o politični korektnosti disidentov z rodoljubnega stališča, se je odločno uprla dinastija Frank.

Po mnenju rečenega Starčevića se bo po razkolu položaj razvil tako le:

V prvi čas pridrži Frank se svojo poznano metodo terorizma in laskanja na svoji strani velik del pristašev stranke. Ali s časom, ko bodo ljudje malce razmišljali in pazorno sledili delovanju jednih in drugih, začno zapuščati vrste njih, ki se svojim delom in svojo taktiko onemogočajo v uspešno delo hrvatskih rodoljubov ter pomagajo Rauchu, da se more vzdržati tako dolgo, dokler se mu ne posreči spraviti v sabor večino, ki izvoli tako delegacijo v ogrsko-hrvatski sabor, kakor jo ravno žele Rauch in Madjari! No, nadejamo se, da dobri genij naroda hrvatskega ne dopusti, da bi prišlo do tega.

Na zagrebškem vseučilišču

je bilo v ravnokar minoletem zimskem semestru 1465 slušateljev in sicer 877 juristov, 398 filozofov, 117 bogoslovcev in 73 farmaceutov.

Hrvatski sabor sklican.

V dunajskih poučenih krogih zatrjujejo, da bo hrvatski sabor zopet sklican začetkom meseca maja.

Apoteoza Nasija.

V svojem prejšnjem volilnem okraju, Trapani, je bil minister goljuf, slavni Nasi, zopet izvoljen. To češčenje moža, ki ga je laško državno sodišče in z njimi vso javno mnenje obsodilo, ki ga je parlament izbacil iz svoje sredine, je zopet dokaz moralnega barbarstva v južni Italiji. Mož, ki povsod velja za goljufa, je v Siciliji svetnik, narodni heroj. To dokazuje, da moralna zavest tamošnjega prebivalstva je tako popačena, v tako nizkem stadiju razvoja, da velja tam to za dobro, kar je drugje slabo in narobe. Kajti Nasi je v Siciliji narodni heroj ravno za to, ker je ogoljufal italijanski erar in spravljal v sramoto vso italijansko javno upravo, le da bi okoristil sebe in svojo mafio — verno mu politično podpirateljico. Zgodovinsko se da te za Italijo (ki kulturno velja še le od Tiberja gor) žalostni pojav sicer razlagati. Dolga stoletja trajajoča tiranija raznih despotičnih dinastij v kraljestvu obeh Sicilij je vzgojila ljudstvo k mafiji in kamori, t. j. k precepenjanju samopomoči, bodisi moralno dobre ali slabe, in k zaničevanju in črtenju vsake oblasti. Po strašni babjeveri popačena religija je prekućila vrednost vseh moralnih načel. Da pa skoraj po stoletju zjedinjene (nikakor ne zlate) Italije, ni javna uprava potem zdrave metoditne politike v moralnem in gospodarskem pogledu, še znala bolje digniti kulturni nivo jugoitalijanskega prebivalstva, je sramota, ki zadene celo Italijo.

Nasi je le simptom kronične bolezni spodnjih udov lepe Italije.

Vprašanje posetov katoliških vladarjev v Rimu.

Pariški „Temps“ je objavil dopis svojega poročevalca v Rimu, v katerem pravi, da se avstro-ogrsko vlada že nekoliko časa sem prizadeva skloniti Sv. Stolego na to, da odpravi znani veto, vsled katerega ne smejo katoliški vladarji obiskati italijanskega kralja v Rimu. Bivši minister za vnane stvari, grof Goluhovski, ki je bil nedavno pri papežu, je baje v tej stvari posredoval. Uradna papeževa okolica molči o tem vprašanju, dočim pravijo ostali katoliški krogi, da rešitev tega vprašanja stoji v zvezi z nameranim obiskom avstrijskega prestolonaslednika v Rimu.

Rusija.

Homjakov pred carjem.

Predsednik dume Homjakov je bil tik pred pravoslavniimi velikonočnimi prazniki pozvan k carju radi važnih poslov. Homjakov je odšel v Carskoje Selo in tu je moraj carja obvestiti o dogodbah na Kavkazu in položenu mandatov poljskih poslancev. Homjakov je ostal v Carskem Selu preko praznikov.

Drobne politične vesti.

Minister Košut v Dubrovniku. „Nar. Listu“ so sporočili iz Dubrovnika: Tu se je minister Košut s grofom in grofice Benyovsko mudil štiri dni. Ves ta čas se ni približal nobenemu meščanu, niti kdo njemu. Z Dunaja so zaprosili nekega višega vojaškega častnika da mu gre na roko ter mu razkaže znamenitosti mesta. Dne 21. t. m. odšel je Košut v Mostar in od tam se je vrnil v Budimpešto.

Češka šolska Matica bo rabila leta 1908 skraj 1 mil. kron. Glasom proračuna potrebuje 999.380 K., od teh je le 142.831 K. pokritih z prinosi članov. Ostane 850.000 bo treba pokriti z darili in nabiranjmi. Proračun za lastne in šole, podpirane od družbe, iznaša 726.000 K. Za šolo Komenškega na Dunaju je določeno 10.000 K. Obresti za prej najeta posojila Šolske Matice iznašajo 32.000 K. — Pri tem je omeniti, da so dohodki nemškega Schulvereina v minoletem letu iznašali le 617.000 K.

Sklicanje delegacij. Dunajska „Reichspost“ javlja, da se je ministerski predsednik baron Wekerle vrnil z Dunaja z rezultatom, da bodo delegacije sklicane meseca maja.

Prepovedano praznovanje 1. maja. Iz Frankobroda ob Menu javljajo: Policija vseh večih mest je v interesu javnega mira s posebnim proglasom prepovedala sprejeme po ulicah na dan 1. maja. Med delavstvom vlada radi tega silna ogorčenost in bati se je izgrede.

Za kongres trgovskih zbornic. Trgovinski minister dr. Fiedler je dovolil 20.000 kron kakor podporo za prireditve kongresa trgovskih zbornic v Pragi.

Francija in baltiška konvencija. Francoski minister za vnane stvari Pichon, je izjavil nekemu novinarju, da je Francija rada pristati na konvencijo glede Severnega in Baltiškega morja, kar se s tem za bodočnost izključuje spori v tem področju in se osigura mir, ki ga želi tudi Francija.

Dnevne vesti.

Iz finančne službe. Davčni upravitelj Ivan Vergna je imenovan višim davčnim upraviteljem v področju finančne uprave v Trstu, ekonomski upravitelj Edvard Sporer v Trstu je premeščen v 8. činovni razred.

Razpisane stipendije za umetnike in pisatelje. C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje pozivlja skladatelje in pisatelje iz kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru, ki nimajo sredstev za daljno izobraževanje in ki menijo, da imajo pravico za jedno takih stipendij, da vložijo svoje prošnje najdalje do 10. maja t. l. pri dotičnih deželnih gospodkah. Podrobneje pogoje objavlja „Osser. Triestino“ od 27. t. m.

Smrtna kosa. Včeraj zjutraj ob 6. uri je umrl v tukajšnji mestni bolnišnici g. Ivan Biček glavni vratar „Narodnega doma“. Pokojnik je bil sicer že dolgo bolan, ali je vse do zadnjega vestno opravljal svojo službo in je ležal v bolnišnici le 4 dni. Da si rojen in vzgojen v Trstu je bil pokojnik skozi in skozi zvest in odločen sin svojega naroda, a njegovi pogosti nastopi na političnih shodih so pričali, kako bister duh je bil v njem. Pokojniku, ki je moral v najlepši dobi 42 let zapustiti ta svet, bodi ohranjen blag spomin. Pogreb bo danes ob 4 uri in pol popoldne iz mrtvašnice mestne bolnišnice.

Nove delavske hiše državne železnice. Dne 14. t. m. so odprli na železniškem ministrstvu na Dunaju ponudbe za zgradbo hiš, namenjenih za stanovanja delavcem na dunajskem zapadnem kolodvoru. Računaje, da bo zazidanih 2000 m², iznašajo zgradbeni stroški najcenejšega ponudnika kron 480.000, najdražjega pa kron 736.000. Najcenejši ponudnik je Václav König, najdražji bratje Grünwald; vseh ponudnikov je bilo 20. Omenjene hiše bodo visoke na 4 nadstropja in stane vsaki zazidani m² pri najnižjem ponudniku po K 240.—, pri najvišjem pa K 368.—.

Dne 23. t. m. so pa odpirali slične ponudbe na tukajšnjem ravnateljstvu državne železnice za enake zgradbe kakor zgornje. Ravnateljstvo je bilo sicer povabilo samo sledeče najraznejše tukajšnje tvrdke, naj se udeležijo tekmovanja za zgradbo delavskih hiš državne železnice: I. Martelanc in drugi: skupno K 1.320.067, za vsak m² torej po K 435,80; „Union“: skupno K 1.454.000, na vsak m² po K 480,00; Ziffer & Finetti: skupno K 1.545.300, m² po K 510,00, Zaninović & Pakalović ter Göbel & Forti skupaj — skupno K 1.569.500 m² po 518.000.

Najcenejši ponudniki so bili torej naši znani podjetniki I. Martelanc & drugi in upamo gotovo, da odda vlada njim to delo. Naj omenimo še, da so bili vsi drugi ponudniki preveč dragi in če bi ne bili stali gg. Martelanci svoje primerne ponudbe, bi bila vlada najbrže primorana razveljaviti vso sedanjo ožjo dražbo ter razpisati novo javno dražbo.

Ribarako društvo je imelo v nedeljo svoj 20. občni zbor pod predsedništvom pl. Hütterotha, člena gospodske zbornice. Po poročilu o delovanju društva je vit. Budinič predlagal, naj se „jubilejni zaklad Frana Josipa“ poviša na 6000 K in naj se K 2000 razdeli dne 2. decembra sirotam ribičev pobreznih krajev. Na vprašanje vit. Artelli je razlagal predsednik, da se te podpore razdele tudi med sirote okoliških ribičev. Predlog je bil enoglasno vsprejet. Razpravljalo se je še o drugih strokovnih vprašanjih.

Za ustanovitev skupne zveze obrtnikov in trgovcev. V nedeljo je predaval tajnik zveze delodajalcev g. dr. Cimadori o ustanovitvi skupne zveze obrtnikov v Trstu. Po teoretičnem uvodu, v katerem je gospod Cimadori povdarjal potrebo organizacije buržoazije nasproti organizaciji proletarijata, koji dve sili naj dovedeta vzporedno do napredka človeške družbe, je predavatelj plediral za združenje vseh trgovskih in obrtniških življenj. Obrtniško društvo (Assicurazione degli esercenti) da je že sestavila dotična pravila. Ime društva, ki se ima ustanoviti, bi se glasilo „Skupna zveza trgovcev na drobno, malih obrtnikov in sličnih“ (Feder. degli esercenti al commercio al dettaglio, le piccole industrie ed affini). Namen zveze je obsežen: organizacija

v varstvo skupnih interesov. Zveza bo sestavljena iz društev, zadrug in korporacij obrtnikov, ki že obstajajo, in poednih članov, ki individualno pristopijo.

Vsekakor bo ta zveza nov pojav v gospodarskem življenju tržaškem, s katerim treba računati. Umerno zato, da se še povrnemo k predmetu.

Petdesetletnica v kapucinski cerkvi. V nedeljo so slavili v kapucinski cerkvi 50. letnico polaganja temeljnega kamena iste cerkve. Ob 11 uri popoldne je bila pontifikalna maša, ki jo je služil škof mons. dr. Nagl. Pevski zbor pod vodstvom kapelnika Painicha je izvajal Perosi jevo mašo. Službi božji sta prisostvovala tudi župan dr. Sandrinelli in magistratni ravnatelj dr. Artico.

63.314 vreč riža je pripeljal včeraj v naše pristanišče iz Britanske Birme angleški parnik „Truth“.

Poziv. Podpisani pozivljamo g. državnega poslanca Pittonija, naj pojasni, kam je prišla prošnja s podpisom M.... M. Vico delle Ville št. 6 v Trstu, katere prošnja se je izela predložiti ministertvu za železnice. Gosp. Pittoni je vsprejel to prošnjo dne 4. junija 1907. Podpisani sem se uveril, da ta prošnja ni bila predložena, vendar pa mi je g. Pittoni zatrdal, da jo je predložil.

Pozivljamo torej g. poslanca Pittonija, naj pojasni, kaj se je zgodilo z rečeno prošnjo. M. M.

ulica Corti št. 2. III v Trstu

Ogromen povrat iz Amerike. Predvčerajšnjem popoldne malo pred 4. uro je priplul v naše pristanišče parnik „Carpattia“ od Cunard Line. Transatlantik je dospel po 17 dnevih vožnje iz New-Yorka, kjer je vkrcal 1500 pasažirjev, od katerih se jih je 280 izkrcalo v Genovi, 502 v Napolju, ostali pa so prišli semkaj. Od teh se je 81 izkrcalo tukaj, a drugi so nadaljevali vožnjo na Reko. Od omenjenih 81 izkrcanih, je 45 potnikov I. in II. razreda, drugih 36 so revni izseljenci na povratku iz dežele zlata. Med istimi sta tudi dva blazna, ki ju je gosp. Treves spravil v norišnico.

Ob 6 uri in pol pop. pa je priplul parnik A.-A. „Francesca“ iz New-Yorka, kjer je vkrcal 1023 pasažirjev, od katerih je 532 izkrcal v Napolju, 99 pa v Trstu in druge popeljejo na Reko. Večina vračajočih se izseljencev so torej z Ogrskega in Hrvatskega.

Poverjenstvo „Hrv. star. društva v Knuin“. Doslej so pristopili k temu društvu v Trstu: kakor člen-utemeljitelj: dr. M. Zr. Bjelovučić odv. kand.; kakor člani podporniki gg: dr. J. Abram, dr. Brnčić, dež. posl. in odv. dr. Slavik, odv. dr. Vodušek; odv. kand.: dr. Wilfan, dr. J. Mandić, dr. Rismondo; dr. Bjeljič uradnič. pom. vlade; dr. Mandić, dr. Zdravnik, dr. Pertot, zdravnik; drž. poslanec M. Mandić; pref. Vladimir Nazor; Orebič d. lekarnar; pomorski kapitani: Miletič Viko, Knezović Ivo, Ravasini Rihard, Marinović Ljubimir, Ivanović Ante, Kalafatić Josip, Koboevič Stipan, Alešić Ante, Dabinić Pavel, Čeljo de Cega Vekoslav, Aleksić Bazilij in Šinac Pavel; Čotić Maks uradnič. „Edinosti“; Ivanšević Filip veletržec; Perić Ante, Mihelič Peter, Črnogorec Peter trgovci; Tomšić Hugo zast. St. W. R. G.; Šorak Stefan priv. urad.; Brajnović Milan in Jevrić Sribislav bančni uradnič.; Ivanković Risto in Maorac Marko, natakari; Belin Ivo učn., Andrija Josip iz Splitske. Poverjenik za Trst je dr. Bjelovučić.

Tržaška mala kronika.

Tatvina pri trdki Mahne. Kakor znano so se vršile pri trdki Mahne velike tatvine. Mej osumljenimi je bil tudi trgovec Josip Kalin, ki ima svojo trgovino v ulici Istri št. 13. Tudi proti njemu je oblast odredila preiskovalni zapor. Včeraj pa se je gosp. Kalin predstavil v našem uradništvu in nas obvestil, da je izpuščen iz preiskovalnega zapora in da je preiskava proti njemu ustavljena. Dolžnost nam je, da objavimo to, da ne bo g. Kalin trpel na svojim trgovskem glasu.

Ranjen od redarjev! Fran Derglin, tolmač, se je dal sinoči spremiti na zdravniško postajo, kjer se je dal preiskati od zdravnikov. Ta-le je našel mnogo oteklin in prask v raznih delih njeg. telesa. Derglin je povedal, da so ga naklestili redarji, ko je zvečer trkal na hišne duri in se je on branil vmešavanju redarjev. Če je pa res?!

Nežen soprog. Berta Leghissa, stara 45 let, se je včeraj zatekla na zdravniško postajo; imela je spodnje ustnice presekane, težko rano na nosu in druge praske po licu. Spomin vse to na nežno ravnanje soprogeve pesti.

Poneverjenje in goljufija. Amalija Mosetig, 34 letna šivilja iz Gorice, stanujoča v ul. Solitario št. 17, je bila včeraj zjutraj ob 7 uri in pol aretirana v svojem stanovanju. Neka Josipina Bertoldi, lastnica tobakarne v ul. S. Catarina št. 2, je Mosetigovi izročila pred štirimi leti nekoliko zlatih predmetov, da je pred. Mosetigova jih je tudi prodala in prinesla lastnici nekoliko kronic, potem pa kar zginita in ostala dolžna 560 kron. Nekega dne je Bertoldijeva srečala nezvesto prodajalko na cesti in jo vprašala, kaj da je s stvarjo. Ta-le je odgovorila, da je predmete izročila drugim osebam, kar pa ni bilo res. Te dni je škodovalka zopet izvedela, da je Mosetigova napravila v njenem imenu dolg K 164

v gostilni „All' Abbonanza“. Dala jo je za to aretirati.

Koledar in vreme. — Danes: Pavel od križa. — Jutri: Peter muč. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 14 Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno spremenljivo. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. V začetku lepo potem motno.

Naše gledališče.

Iz pisarne Dramatičnega društva:

V nedeljo je zaključna predstava sezone. Z ozirom na to, da je minula prva sezona tržaškega slovenskega gledališča stala v znamenju ljudske igre, se zaključni sezona z ljudsko predstavo in se uprizori češka ljudska igra:

Požigalčeva hči.

V tej igri nastopi vse dramske osebe.

Ker pomeni ta zaključna predstava obnem častni večer celokupnega ansambla, so vabljene vse dame in vsi gospodje, ki so redno igrali tekom sezone na tržaškem slovenskem odru, da nastopijo v nedeljo bodisi v vlogah, bodisi v komparzeriji.

Prva glavna vaja bo nocoj ob 8. uri.

V ječi. Benedixova veseloigra v štirih dejanjih in nešteti spremembah. Komplikirani zapletki na podlagi znanih pripomočkov in sreastev, in komično-povoljna rešitev tega vzloga, ki menda veseli človeka še največ radi tega, ker jo je tako ali sli slično že pričakoval. Gledalec, kateremu so igralci v eks-poziciji v prvih dveh dejanjih pokazali vso zmešnjavo, ki si jo le drug drugemu prikrivajo, ima zato vse niti v rokah, in zato že škodoželjnu pričakuje, kdaj se prikaže drug za drugim, da doživi pripravljeno blamažo ali da pade v past, ki mu je nastavljena. No, slednjič oddahnenje, velikodušno pojasnilo in sklepom troje srečnih parčkov, kolikor je sploh dam v igri!

Pa saj ravno to primerno razpoloženje gledalcev, to zrcalo nesebičnega škodoželja ljudi, ki se instinktivno smejejo, ko vidijo svojega soseda capljati, da se „izvleče iz tinte“: to razpoloženje je porajalo na nedeljski predstavi velik smeh in neprisiljeno zabavo, in s tem je bil tudi dosežen namen igre. Občinstvo je bogato obdarilo igralce s hvaležnim aplavzom in pozvalo ponovno razne izvajatelje, posebno g. Daniloro in g. Danila. Slednji je predstavljaj lahkoživca barona Walbecka z elegantno gibčnostjo in z ljubeznivo malopridnostjo. — G. Danilova kakor Matilda je bila zelo živahna in zadela jako hvalevredno tisti nagajivi: koč in resno-komični ton, ki je absolutno potreben za salonsko komedijo. Dobro bi bilo, da bi ji bili vsi igralci sledili v tem načinu proizvajanja, čemur je seveda v prvi vrsti potreba, da je uloga dobro in marljivo naučena. Vsekakor pa so tudi vsi ostali igralci kakor vedno vrlo doprinesli k dobremu vsehupju igre, tako nemurni komik g. Verovšek (dr. Rojnik), dobrodušni godrnjač Potočin (g. Vebler), aristokratska Adelgunda (g. Ponikvarjeva), spokričeni Comme il faut-gizdalin Poljak (gosp. Rajner) ter stari, počasni sluga Martin (g. Potrato). Dobro karikiran tip je bil vratar ječe g. Mikuletič. Slednjič omenjamo še posebej simpatični nastop Hermine (g. Me-kindove), ki je zopet pokazal, da ima ista dobro podlago k bodočemu razviku.

Predstavi se je poznal nek boljši, sigurnejši timbre, ki je proizvod izbranejšega igralnega osebja. Naj bi bil to srečen omen za bodočo sezono.

V nedeljo 3. maja bo, kakor javljeno, zaključna predstava letošnje sezone, od katere pričakujemo, da bo v vsakem pogledu triumf dosedanjega tržaškega dramatičnega življenja. I. Pr.

Vesti iz Goriške.

x Popravljen občinski volilni red za Goriško. Deželni zbor je vsprejel v svoji seji dne 5. marca brez razprave načrt zakona, s katerim se spreminjajo določila § 29., 33., 35. in 37. občinskega volilnega reda. Ta zakon je dobil najvišje potrjenje dne 30. marca t. l.

§ 29. ima sedaj nastopno besedilo: „Ako bi bil kdo izvoljen, ki nima pravice biti voljen, ali, ako bi se kdo poslužil zakonitega izgovora in bi izvolitve ne vsprejel, ima biti starešina, oziroma namestnik starešine oni, ki je dobil v dotičnem volilnem razredu za starešinami oziroma namestniki največ glasov. Isto velja tudi za slučaj, ako bi se izvoljenec brez zakonitega razloga branil vsprejeti izvolitve, ali sploh, ako ne bi prihajal k sejam, sklicanim v svrhu izvolitve županstva, ali ako bi se odstranil, predno se zaključi volitev, ne da bi zadostno opravičil svoje odsotnosti, ali svoje odstranitve (§ 33); razun tega se naloži dotičnemu globa v smislu § 19. občinskega reda.“

§ 33. se sedaj glasi: Osem dni po izvršeni volitvi skliče župan ali oni, ki ga nadomešča pri občinski upravi, k seji potom javnega razglasa in posebnega povabila vse člene novoizvoljenega starešinstva v svrhu, da izvolijo županstvo. V slučaju, da bi prva seja ne bila sklepčna (§ 37.) ter bi se volitev županstva vsled tega ne mogla izvršiti ali dovršiti, skliče župan ali oni, ki ga nadomešča, držeč se višenavedenih določil, tekom 14 dni po prvi seji drugo sejo, opozarjaje izrecno na § 29. občinskega volilnega reda. Členi občinskega zastopa, ki se ne vdeležijo sej za

izvolitev županstva ali se odstranijo, predno se zaključijo volitev, ne da bi z zadostnimi razlogi opravičili svoje odsotnosti ali svoje odstranitve, zapadejo globi do 100 kron. Prisojati globe in odločiti glede izgube mandata (§ 29.), pristojna je okrajna politična oblast; proti odločbi slednje je dopuščena utok, ki se mora vložiti tekom 8 dni pri namestništvu, katero odloči v obeh slučajih; proti namestništvu odloči ni priziva. V slučaju, da bi bilo tudi tretje sklicanje seje, h kateri se povabijo v smislu § 29. namestniki, brezuspešno, razpusti namestništvo novi izvoljeni občinski zastop in naroči, da se imajo vršiti tekom 14 dni nove volitve na podlagi zadnjih volilnih imenikov, kateri se ne razglase v drugič in proti katerim ni utoka.

§ 35. določa: Najstarejši izmed členov občinskega zastopa, ki so prišli k seji, vodi volitev privzemši še dva druga člana občinskega zastopa.

§ 37. se sedaj glasi: Da je volitev veljavna, morajo biti navzoče najmanj tri četrtine vseh členov občinskega zastopa in izvoljeni mora dobiti nadpolovično večino glasov navzočih. Pri izračunavanju tretje četrtine je gledati na to: S tremi množeno število členov občinskega zastopa se deli s štirimi in ako se pokaže ostanek, smatrati se ima ta ulomek kakor celo število, katero popolni zakonito število tretje četrtine. Volitev se more vršiti ustmeno ali z glasovnicami, kakor starejšinstvo to sklene. V prvem slučaju se je ravnati po določilih § 26., v drugem se prečitajo in vpisujejo v glasovnik imena, zapisana na pobranih glasovnicah.

Vesti iz Istre.

Občinski svet v Vodnjaju Teh dni je 16 članov občinskega sveta v Vodnjaju odstopilo. Svoj odstop opravičujejo s tem, da jim kršćansko-socialni člani občinskega sveta s svojo opozicijo onemogočajo vsako uspešno delovanje. Nedavno temu je odstopil tudi župan. Pristojno oblastno so naprosili, da imenuje upravitelstvo, slično onemu v Puli.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1907 do 22. aprila 1908 je prišlo v Opatijo 20718 tujcev. Od 16. do 22. aprila 1908 so na novo dešle 1102 o čbi. Dne 22. aprila 1908 je bilo v Opatiji 4062 tujcev.

Vesti iz Kranjske.

Poročil se je včeraj v Ljubljani gosp. Hinko Nučič, član tamošnjega slovenskega gledališča, z g.čno Josipino Rozmanovo.

Sankcioniran zakonski načrt. Cesar je sankcioniral zakonski načrt kranjskega deželne zboru glede posvetovanja reforme deželne reda in deželne volilne reda za vojvodino Kranjsko.

Izid ljubljanskih občinskih volitev v I. razredu. Na včerajšnjih dopolnilnih volitvah v ljubljanski občinski svet je bilo oddanih 206 glasov. Izvoljena sta bila kandidata narodno-napredne stranke: dr. Karol vit. Bleiweis-Trsteniški s 198 glasu in Anton Gorše s 159 glasovi. Vseh volitev v I. razredu je 789.

Vesti iz Koroške.

Iz Malnice. V torek po Veliki noči je bilo tu aretovanih 14 oseb. Med temi 2 radi težkega telesnega poškodovanja na škodo nekoga Italijana. Dotičnika sta se v noči na velikonočno nedeljo sprla z onim Italijanom, ga zabodla z nožem v desno stran trebuha in ga nevarno ranila, vendar pa ni izključeno, da ranjenec okrevi. Ranilca sta iz Čepovana in v dobi 18—20 let.

Podoben žalosten dogodek se je izvršil na velikonočni večer v gostilni Simčičevi v Slapu. Sprli so se neki Kranjec in dva Primorca. Tudi v tem pretepu je bil Kranjec zaboden v pleča, na srečo pa je le lahko poškodovan in ni nobene nevarnosti.

Tretji in najodloznejši dogodek je bil na velikonočni praznik. Trojica njih je napadla na Kranjca. Zgrabili so ga, vrgli na tla, pobili na glavi, ga nevarno poškodovali zaprtim nožem in mu potem ugrabili srebrno uro s srebrno verižico. Napadalcu so bili izročeni okrajnemu sodišču v Gornji Beli.

Z žalostjo v srcu vam poročamo o teh dogodkih, ker so bili v vseh treh slučajih načinu zločin. To so znaki posuševanja in podivjanosti, ki je moramo le globoko obžalovati tem bolj, ker je na veliko škodo dobremu imenu vsega našega naroda. In zgrešeno bi bilo, ako bi hoteli take žalostne pojave prikriti. Tu treba govoriti in svariti naravnost in brez ovinkov.

Vreme je bilo tu na velikonočno nedeljo zjutraj ugodno in lepo. Ali že okolo 10. ure predpoludne je jel padati sneg in je padal potem ves dan in vso noč. Padlo ga je nad 40 cm. Od onega dne je vreme vedno mrzlo in neugodno.

Kolikor čeznajem, bo v Gornji Beli nabor še le 11. junija.

Raznesla se je bila pred 14 dnevi govorica po mnogih krajih Goriške, da so tukajšnjega redarja Frana Grossarja Italijani vabili. To pa je bilo izlagano in grdo je od njih, ki širijo take lažnjive vesti, kajti s tem se v prizadetih družinah širi na brezvesten način strah in žalost.

Pred sodiščem ga je zadela kap. 42 letni trgovec Weiss v Celovcu se je imel te dni odgovarjati pred kazenskim sodnikom radi častikraje. Tik, preden je sodnik imel

razglasiti obsodbo, je Weissa zsdela kap, da je kmalo potem izdihnil.

Odkriti grobovi. Nedaleč od Beljaka gradijo sedaj malo hišo. Na kopanju temelja so delavci 1 in pol do 1 in tri četrt pod zemljo našli na veliko množino človeških kosti. Nobenega znaka ni bilo prej na tem mestu, po katerem bi se bilo moglo spoznati, da je tukaj pokopano morda več sto ljudi. Mrtveci so ležali v dveh vrstah. Večina lobanj je bila še dobro ohranjena in vse so imele lepe zobe, iz česar se je moglo sklepati, da so bili to samo mladi ljudje. Na mrtva trupla je bilo položeno — kolikor je bilo možno spoznati, — mnogo živega apna. Doslej so izkopali 29 človeških trupel. Bržkone je pa še mnogo grobov v okolici, kajti ti grobi so bržkone iz leta 1813, iz časa francoskih vojev. V Beljaku in po njega okolici so se od 24. do 29. avgusta 1803 bili hudi boji med Avstrijci in Francozi. Francozi so imeli 189 mrtvih, 94 težko in 320 lahko ranjenih. Tudi na avstrijski strani je bila izguba velika. Ker na smrtnih ostanekih niso našli nikakih predmetov, niti kakega gumba, so bržkone pokopali vojake kar povsem nage. Zanimivo je, da so mnoge lobanje še prav dobro ohranjene, vzlic temu, da so ležale v zemlji že skoraj 100 let. Kostni so prenesli na novo beljaško pokopališče.

Gospodarstvo.

„Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani“ registrirana zadruga z omenjeno zavezo bo imela svoj I. občni zbor v četrtek, dne 7. maja 1908 ob 3. uri popoldne v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani.

Dnevni red: 1. Poročilo prvega načelnika. 2. Poslovno poročilo in sicer: a) splošno, b) denarna izjava, c) blagovni posli, d) revizija. 3. Volitev odbora. Zvezin odbor sestoji iz 15 členov, ki jih izvoli občni zbor za dobo treh let. — Vsaj 6 odbornikov mora imeti svoje stalno bivališče v Ljubljani. — Ostali odborniki naj se kolikor možno porazdelijo po posamičnih pokrajinah zvezinega okoliša. 4. Volitev nadzorstva. Zvezino nadzorstvo sestoji iz 10 členov, katere voli občni zbor za dobo dveh let. 5. Prememba pravil. 6. Proračun upravnih stroškov. 7. Slučajnost.

Vsako včlenjeno zadrugo ali društvo zastopa na občnem zboru njen načelnik. — Če pa ta na občnem zboru ni prisoten, zastopa zadrugo ali društvo drug pooblaščenec, ki se izkaže s pravilno izdelanim pooblastilom dotične zadruge ali društva. Na občnem zboru daje vsak vplačan delček en glas. S posvetovalnim glasom se sme občnega zbora udeležiti vsak član kake včlenjene zadruge ali društva.

Za udeležence, ki pridejo že predpoludne v Ljubljano, vrše se v prostorih „Zveze slovenskih zadrug“ v Ljubljani, dne 7. maja 1908 od 9.—12. ure predpoludne zadrugni razgovori.

Posebno se bodo dajala vsakojaka pojasnila in navodila.

Ljubljana, dne 10. aprila 1908.

Josip Lenarčič, I. r.

t. č. predsednik.

Razne vesti.

Poplave v Egiptu. Iz Kaire javljajo, da so bili tamkaj v soboto veliki nalivi, vsled česar so bile poplavljene vse ulice in vsi trgi. Tramvaj je moral prekiniti svoje vožnje. V Waili-u blizu Kaire se je vsled dežja zrušilo 70 hiš.

Železnica na dražbi. Železniška proga Saignelegier-Glovelier v francoski Švici pride, ker ne prinaša nobenega dobička, na javno dražbo. Vzklicna cena je 300.000 frankov; gredejo železnice je stala pa 3 in pol mil. frankov. Mesto Bern ponuja za železnico le 300.000 frankov, neka druga ponudba se glasi na pol milijona frankov.

Šest milijonov letne plače. Srečni človek, ki dobiva letne plače šest milijonov, se imenuje I. F. Hommond, glasoviti inženir v rudnikih. Hommond služi pri sindikatu Guggenstain v Washingtonu. Do pred malo časa je Hommond dobival štiri milijone letne plače. Sindikat mu je zvišal plačo na 6 milijonov, samo da ostane v njegovi službi. Inženir Hommond je znan kakor prvi raziskovalec in poznavalec zlata.

Zadušnica za pok. portugalskega kralja v Lizboni. Kakor poročajo iz Lizbone, je bila včeraj v stolni cerkvi zadušnica za pokojnim kraljem Karelom in prestolonaslednikom. Kralj Manuel je to pot prvič zapustil svojo palačo. Vse ulice v bližini stolne cerkve do kraljeve palače so bile zaprte. V te ulice ni smel nihče, kdor ni imel legitimacije. Kralj se je pripeljal v cerkev s svojo rodbino v zaprti kočiji, ki jo je spremljal en kavalerijski polk.

Češki list v Zagrebu. Čehi, nastanjeni v Zagrebu, so imeli nedavno shod na katerem so sklenili, da prično izdajati politično-gospodarski list, ki bo spočetka izhajal kakor tednik.

IZJAVA.

Podpisani obžalujem, da sem žalil na časti gospoda Ivana Jakliča v „Konsumnem društvu“ v Rojanu.

Ivan Kunc.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Denarna posojila v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na **JOSIPA ZIDARICA** ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Giacomo Pellegrina ::

Zavod za nikelovanje

Trst, ul. Stadion 10 (dvorišče)

Fozlačenje in posrebrnenje cerkvenih predmetov, svečnikov, poprave umetniških predmetov in potrebnosti za dela iz žolte medi.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9

(naš. Jadransko Banko)

Sprejemna od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

SUKNA

in modno blago

:: za obleke ::

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

TVORNIŠKE CENE. VZORCI FRANKO.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Cermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Prodajalnica švicarskih ur

JOSIP OPPENHEIM

urar in izdelovatelj časomerjev.

TRST — CORSO št. 5 — TRST

blizu knjigarne Vram

Bogata izbira zlatih, srebrnih in kovina-

stih ur.

Stenske ure z modernim zvonom.

Prstani, uhani, verižice i. t. d.

po zmernih cenah.

Popravljanje se izvršuje po dogovornih

cenah in z garancijo.

Zaloga vina

TRST, ulica Chiozza št. 17

ISTRSKI TERAN

za dom (ne manj od 5 litrov)

po 56 stotink liter.

Za krčmarje in gostilničarje po dogovor. cenah.

NB. Sprejem pošiljate v tranzitu za

celo monarhijo in v vsaki množini

SIMON PAVLINOVIC.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in

jaje. Specijaliteta: **Graške Poulards.**

Cene dogovorne. — Postrežba na dom.

Ulica Campanile št. 15.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

==== V pekarni in sladčičarni ====

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfinejšo moko, čokolado fina dezertna vina v buteljkah, raznovrstne biškote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte, in krokanje. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

Vekoslav Plesničar ::

ulica Giulia št. 29

Zastopstvo testenin „Pekate“ vžigalic dr. sv. Cir. in Medodija ter raznih drugih predmetov.

trgovina jestvin, najtanjša po- strežba. — Razpošiljam blago po po vsej Avstro-Ogrski od 5 kg naprej. — Zatevajte cenik.

Pohištvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcanton 7

Renče.

Napol opreščajoč se na pol predstavljajo se stal sem pred prijatno gospo, ki me ni niti rahlo ošlela, temveč povabila me v sprejemnico, ponudila mi stol ter mi takoj postregla s čašo in nožem. Med tem je prišel moj prvi gostitelj g. V., ki je baje slutil, da zaidem. Takoj za njim pa elegantna gospica. Jaz sem ustal ter se okorno, a vendar spoštljivo priklonil.

„Gospica hčerka!“

„Gospod...“

„Me vesel, imam čast, oprostite itd.“ vse fraze, kolikor jih znam na pamet, bi bil rad v eni sami sapi povedal. Nekaj sramote pa me je vendar objemalo, ker vraga, kako vendar prihajam do tega, da spravljam pošteno hišo v tak direndaj. Potolažil in umiril sem se pa takoj, ker silili so me naj sedem, in čaša je bila takoj — polna.

V prijetnem razgovoru, povedali so mi, da napravi „Pevsko in tamburaško“ društvo „Svoboda“ dne 3. majnika veselo z dramatično predstavo, pri kateri bodo sodelovali tudi nekateri Tržačani. Povabili so me, naj pridem rečeni dan v Renče.

Da sem obljubil, umeje se samo ob sebi.

„Spominjam se lanske predstave, bilo je res krasno pri „Šivilji“, kakor so mi pravili. Kaj bo pa letos?“

„Lansko le o, to je predlansko leto, igrali smo „Minarja in njegovo lečo“ tedaj dramo. Lani burko in letos zopet dramo: „Krivopriječnika“.

„Tako je prav sistematično. Variatio delectat!“

Ulica je sčela in jaz sem moral ustati. Zahvalil sem se dostojno in odšel. Spremlil me je gosp. V. Ko sva prišla do „moleče roke“, mi je prijazen gospod namignil, in že je stala pred nama prijazna in postrežna gospa Zanderčičeva ter nama poskrbela za vsako eventualno željo.

„Zdaj si morate ogledati še našo dvorano.“

„Dobro! Hajd!“

Prišla sva po stopnicah do prvega nastopja, še nekaj naprej in razprostrla se je pred mojimi očmi, velika lepa, visoka, široka in dolga dvorana.

„A to pa to!“

„Bravo taka dvorana! Tak oder! Glej, glej, tudi galerija! Sakrasteran! To je nekaj! — Po dvorani so ležale in stale razne kule, deloma dovršene deloma ne. Vse polno lončkov, čopičev itd.

Cas je hitel, jaz tudi.

„Naprej!“

In stal sem zopet tam blizu mosta. — „Se gospo pozdravim, potem pa brž, vlak bo skoraj piskal!“

Pozdravljanje je navadno elastično, nategnilo se je tako, da mi je ura odrekla vsak upanje.

„Paš pa ne! Tu, pri nas boste spali!“

„Če ni drugače!“

„Kaj pa, kaj pa!“ Čez dobro in debelo uro, sem se zibal v najprijetnejših sladkih sanjah.

Spal sem v krasnem dvorcu, v novi sobi: „Pri oklešeni ameriki“ in prijetno šumljanje Vipave me je slednjega dne vzbudilo. Izrazil sem najlepšo in prirčno hvalo ter odšel v Gorico.

Strojevodja želi menjati službo radi po-boljška. Pisati: Glavna Pošta Trst pod št. 246 A. P. 609

Proda se ali v najem se da pekarna na do-brem mestu, na oglu dveh ulic. Oglasiti se pri „Inser. oddelku Edinosti“. 617

Petrolej dvakrat čistšen v zaboji po gld. 5.— (kron 10) prodaja se v zalogi ulica Acque št. 11. 584

Odda se soba s hrano za enega ali dva go-spoda. Ulica San Francesco št. 29, vrata 2. 600

Rihenberk pod Stanjelom je najlepši kraj Vipavske doline. — Gostilna: Ličen nudi tečno postrežbo, izborna vipavska vina teran kraški in Steinfeldsko pivo; 21 sob za preno-čišča. — Maks Ličen, gostiničar. 551

Vsakovrstne slamnike priporoča sl. občinstvu in gg. trgovcem Fran Cerasar, tovarna slamnikov v Slob p. Domžale Kranjsko. Cenik na zahtevo pošt. prosto. Cene primerne, postrežba točna. 580

Modistinja izvežbana prodaja in izdeluje ele-gantne klobuke. Molin Grande 42, III., levo. 539

Vrtar zelenjave sprejme se v službo, kje? pove Edinost. 579

Zavoljo pomanjkanja tuksj. znan-stva, iščem tem potom olitno gospodično, prijetne zunanosti, zmožno slovenskega in nemškega jezika, v zakon. Imam 35 let in stojim v c. kralji. službi z 2000 K letne plače. Šivilje z nekoliko denarjem imajo pred-nost. Dopisi se prosijo pod „IDEAL“, glavna pošta, Trst. 599

Išče se mladi vrtnarski delavec za vrtnarski zavod v Zadru. in to kakor stalni de-lavec. Plačilo po dogovoru. Plača se mu tudi vozni pino. Ponudbe pod „Vrtar“ poste restante, Arbanasi pri Zadru. 668

Proda ali v najem se odda lepa hiša v Svetem Križu na Vipavskem. Pripravna tudi za prodajalno ali gostilno. Naslov pove „Ins. oddelk Edinosti“. 599

Soba meblirana se odda v najem za eno osebo Scala Belvedere 4, 5 nadat. 624

Ugodna prilika! One osebe, katere že-ljo nabaviti si nov živalni stroj samo za gld. 32 s triletno garancijo, naj pridejo v ulico S. Caterina 9, dvorišče, skladišče 1 A, kjer so na prodaj še štiri. 620

Pridnega dečka

zmožnega slovensčine in italijanščine sprejme takoj

„Hotel „Balkan““ za delo pri dvigalu (lift). Ponudbe istotam.

Proda se velika hiša

na deželni cesti med Tolminom in Kana-lom blizu sv. Lucije. Ista obstoji iz 12 sob, kleti in velikega hleva. Okolu hiše je pri-bližno 10 oralov obdelanega polja, travnik, vinograd in sadovnjak. Primerna je za za-sebnike kakor tudi za kuko tovarno, ker je 29 m dolga 13 m široka ter dvonadstropna.

Ta hiša, ki bo imela v kratkem tri-kratno vrednost, se proda radi selitve za nizko ceno gld. 6000. Na isto se lahko dobi posojilo gld. 4.000 na dve leti po 6% obresti na l. vključbo. Agenti se horori-rajo. — Pojasnila daje

Anton Šila, Podselo, pošta Volče.

Grand Restaurant Milano

TRST, ulica Stadion šte. 10

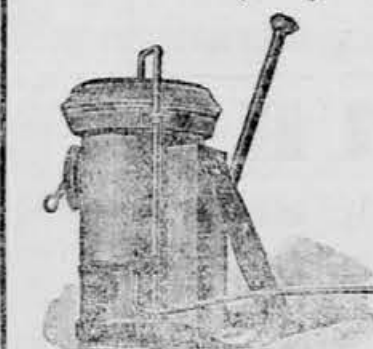
Danes zvečer velik koncert

c in kr. bosniškega pešpolka šte. 4.

ZAČETEK OB 8. ZV. Ustopnina 40 stot.

Originalni francoski aparati svetovne tovarne V. Vermorel di Villefranche (Rhône)

so najboljši in priznani od vseh vinogradnikov.

Posebno priporočljivi so: brizgalnice „ECLAIR“ proti peronosperi, žepnalnica „TORPILLE“, proti oidiju; injektor „EXCELSIOR“ proti filokseri; acetilenska svetilka „MEDUSA“ proti trtini črvom. Kakor nadomestilo navadne zmesi na podlagi modre galice in apna je hipnozmes Eclair-Vermorel komoda, vspešna ter se drži pere. Predmeti za menjavo pri vseh aparatih. Ceniki in opisi na željo zastojni in poš-tine prosto pri izključnem zastopniku za Avstro-Ogrsko

T. Doswald, Trst Piazza Lipsia št. 6.

VERA

je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavolaso, kostanjevo, črnkasto, črno barve.

Steklenica 3.— K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljstva po poštnom povozju.

Velika izbira manufakturnega blaga za moške in ženske obleke in razne druge potrebščin

Proti plačilu na obroke brez povišanja cen. ulica Madonnina šte. 11

M. B. KATZ, TRST

Trgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

Veliki dohod zefirja, perkala, satena, batista in perila.

MODERCI, ČIPKE, RUCAMI in DROBNARINE

Tvrdba z lesom

EMILIO SEGRE

v Trstu

je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori šte. 8 (vogal ulice Annunziata) in Ulica Scorzera št. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira

koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

BONIVENTO & Comp.

Artistično . kromolito-grafični zavod I. reda

TRST, ulica Tiziano Vecellio št. 4. — Tel. 19-97.

Sprejema vsakovrstna trgovinska dela, reklamne lepake, naslove, napisane listke itd. in jamči za perfektno in lepo izvršitev.

Poseduje stroj povsem nov in najnovejšega sistema.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marie vdove Salarini

Ponte della Fanna 2 ul. Poste Nuove 2

(vogal Torrente). „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, testumi za otroke. Površniki, močne jope, kožni to-razni paletotovi. Obleke za dom in delo. Delavski obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (prism-angelski). Specialiteta: blago tu- in inozemski ovare. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Te dni se je odprla „...“

nova kavarna

„ORAZIO“

ulica Acquadotto št. 22

katera je preskrbljena s tu- in inozemskimi listi ter izvrstnimi likerji. — 2 biljarda.

Priporoča se udani Giol Malnis.

Ivanka Doreghini

TRST — ulica Madonnina šte. 8

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik, zrcal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu pla-čilu in tudi na obroke.

Mladenič išče stanovanje in hrano pri slov. družini blizu mesta. Ponudbe pod „Mladenič“ na „Inser. oddelku Edinosti“. 619

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU ulica Vincenzo Bellini šte. 13 nasproti cerkve sv. Antona novega

vsakovrstne verižice po pravih tovar-niških cenah.

Arturo Petrucci pok. Ant.

kovač-mehanik za stroje in motorje

Tovarna štedilnih peči (SPARHERD)

TRST, ulica Pandares št. 10. TELEFON št. 971

HOTEL Pri zlatem jelenu

v GORICI.

Ugodna lega sredi trgovskega dela mesta. — Nad 40 na novo opremljenih sob. — Velik jedilni salon, stekleni salon, obširen vrt, veranda, klubove sobe, kegljišče. Izborna kuhinja. — Plzensko in Puntigamsko pivo. — Raznovrstna namizna vina in v butelkah. Za pred. duhovščine separatna soba na razpolago. Za mnogobrojen obisk se toplo pripo-roča udani A. DEKLEVA.

ZALOGA PIVA STEINFELD

iz tovarne

Bratov Reininghaus

in iz meščanske tovarne

„Pilsner Urquell“

v Plznu

v sodčih kakor tudi v butelkah.

ZALOGA Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kislo vode pri

ANTONIO DEJAK, junior

TRST, via degli Artisti št. 9 in 11

TELEFON šte. 505

A. Millovatz

mehanična delalnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi nikelovanja.

GUERINO MARCON

:: ulica Tivarnella šte. 3. ::

Priporoča svojo

zalogo oglja in drv

ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranj-skim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664

Širite EDINOST

Eduvard Sauli

odlikovani klepar

Trst, ulica Pozzacchera št. 2

NOVA SPECIJALITETA:

kovinaste črke.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne Počkaj & Kögl.